

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 19

van **ELISABETH MEULEMAN**

datum: 29 september 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**

VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Fruit op school-project Tutti Frutti - Hervorming

Er liep sinds 2004 tot en met vorig schooljaar een project vanuit Vlaanderen genaamd Tutti Frutti. Vlaanderen subsidieerde of kwam tussen in de kosten gedurende het hele schooljaar, of een 30-tal weken, van één stuk fruit per week per kind. Die kosten bedroegen ongeveer 6 euro. Vlaanderen betaalde daarvan 4 euro en vroeg aan de scholen een (verplichte) tussenkomst van 2 euro.

Ter info, het district Borgerhout in Antwerpen speelde daar op in en betaalde de overige 2 euro. Heel wat Borgerhoutse scholen zagen dat anders niet zitten omdat ze het dan moesten doorrekenen naar leerlingen.

Vlaanderen gooit nu het hele project om. Op de website van het departement Landbouw en Visserij luidt het: "We vereenvoudigen de subsidieregeling van de schoolprogramma's 'Tutti Frutti' en 'Melk op school' en steken het hele concept in een eigentijds jasje."

De nieuwe regels bepalen dat voor scholen uit het basisonderwijs (kleuter- en lagere school) en uit het buitengewoon lager en secundair onderwijs gedurende 10 weken in het eerste trimester één portie groente/fruit en/of één portie melk per leerling en per week wordt terugbetaald. Voor scholen uit het buitengewoon lager en secundair onderwijs en scholen uit het basisonderwijs met een minimum van 30% kwetsbare leerlingen (= met een schooltoelage) wordt er 20 weken lang (10 weken in het eerste trimester en 10 weken in het tweede trimester) één portie groente/fruit en/of één portie melk per leerling per week terugbetaald. Op de website staat: "Met deze maatregel versterken we onze focus op de meer kwetsbare groepen in onze samenleving."

De verplichte bijdrage valt dan wel weg, scholen kunnen nu niet langer een heel schooljaar rekenen op steun voor één stuk fruit per week. Verder kan nu niet langer elke school zich opgeven. Er zal geselecteerd worden. En de school die in het verleden deelnam, maakt minder kans. Terwijl voordien scholen hun aanvraag elk jaar eenvoudig konden vernieuwen moeten nu, in het nieuwe systeem, scholen elk jaar een nieuwe aanvraag indienen. Op de website van het departement Landbouw en Visserij wijt men die selectie aan 'budgetbeperkingen'.

Het project steunt heel sterk op Europese subsidies die zijn vrijgemaakt om fruit op school te stimuleren. Eerder kwam in het Vlaams Parlement de kwestie van de onderbenutting van het aandeel van de Europese subsidies aan bod. Terwijl Vlaanderen en de Nederlandstalige scholen in Brussel recht hadden op 1,9 miljoen euro Europese middelen voor de schoolfruitregeling, was daarvan slechts iets meer dan een derde

gebruikt. Voor ons land, België, geldt dat er slechts 57,5 procent van de voorziene subsidies wordt gebruikt. Of in absolute termen: 1,94 miljoen euro van de 3,37 miljoen euro.

In 2012 werd het vorige schoolfruitprogramma van de EU geëvalueerd. Het evaluatierapport kan men hier vinden: https://ec.europa.eu/agriculture/sites/agriculture/files/evaluation/market-and-income-reports/2012/school-fruit-scheme/synt_sum_en.pdf. De nieuwe Vlaamse uitwerking is in strijd met een aantal van de aanbevelingen geformuleerd in dat rapport. Het project heeft het meeste kans op slagen als de distributie van fruit en groenten geheel gratis is, als het project de nodige continuïteit heeft (en dus loopt over meerdere schooljaren) en als de stukken fruit meer dan één keer per week worden uitgedeeld, idealiter 3 keer per week.

1. Wat waren de beweegredenen voor deze hervorming? Hoe werd het project in zijn vorige vorm geëvalueerd?
2. In welke zin is dit een vereenvoudiging? Hoe vermindert dit de administratieve lasten voor scholen?
3. Is dit doorgesproken met de schoolkoepels?
4. Kan de minister duidelijk aantonen hoe deze hervorming de zwakkere scholen (i.e. met veel kwetsbare leerlingen) zou ten goede komen?
5. Kan de minister in detail toelichting geven bij de 'budgetbeperkingen' waarvan sprake is? Hoe rijmt men dat met de onderbenutting van de Europese subsidies? Waarom wordt de pot van Europese subsidies niet aangewend om budgettaire meer ruimte te creëren?
6. Kan de minister aantonen dat dit geen besparingsoperatie is? Wat was het aandeel van het Vlaamse budget voor het Tutti Frutti-project? Wat raamt de minister dat dit zal zijn voor 2017-2018?
7. Hoe rijmt de minister het huidige project met de aanbevelingen van de EU? Welke acties zal de minister ondernemen om het project alsnog in overeenstemming te brengen zodat het een optimale kans op slagen heeft?

Deze vraag werd gesteld aan de ministers Hilde Crevits (15) en Joke Schauvliege (19).

GECOÖRDINEERD ANTWOORD

op vraag nr. 19 van 29 september 2017

van **ELISABETH MEULEMAN**

1. De hervorming werd enerzijds geïnitieerd door het nieuwe Europese kader, waarin bepaald is dat de schoolfruitregeling en de schoolmelkregeling vanaf het schooljaar 2017-2018 geïntegreerd worden. Anderzijds toonde onderzoek van TNS Dimarso en de Voedselconsumptiepeiling aan dat vooral kwetsbare leerlingen te weinig gezonde tussendoortjes nuttigen. Bovendien kwam uit de evaluatie naar voren dat de planlast in de scholen hoog was. De hervorming speelt hier op in.
2. Onder het voormalige 'Tutti Frutti' moest iedere deelnemende school gespreid over het schooljaar vier tot vijf aanvragen indienen. In het nieuwe 'Oog voor Lekkers' zijn er nog maximum drie aanvragen per schooljaar vereist. Bovendien werden de aanvragen voor de schoolmelk- en schoolfruitregeling geïntegreerd, zodat geen aparte aanvraagprocedures meer moeten doorlopen worden voor beide.
3. Ja. De hervorming werd besproken in een werkgroep waarin het Departement Onderwijs en Vorming, de onderwijskoepels en centrumnetten vertegenwoordigd waren.
4. Onder het voormalige 'Tutti Frutti' was er geen specifieke regeling voor de scholen met een hoog aandeel kwetsbare leerlingen. Die is er nu wel. Scholen uit het buitengewoon onderwijs (kleuter-, lager en secundair onderwijs) en scholen met meer dan 30% kwetsbare leerlingen (kleuter- en lager onderwijs) komen in aanmerking voor twee keer 10 weken subsidie. Dat is het dubbele van de andere scholen, die in aanmerking komen voor een subsidie van één keer 10 weken. Ook is in het nieuwe systeem geen eigen financiële bijdrage meer vereist door de ouders of de school. De voormalige cofinancieringsplicht vormde een hinderpaal voor deelname en accentueerde in sommige gevallen verschillen binnen eenzelfde klas. Dat is niet langer het geval in de nieuwe regeling.
5. Het subsidiebedrag voor 'Tutti Frutti' was gebaseerd op portieprijsen die niet meer overeenstemden met de huidige marktprijzen. Voor 'Oog voor Lekkers' werden nieuwe portieprijsen berekend op basis van gemiddelde representatieve marktprijzen. Aangezien de Europese Unie een gesloten enveloppe ter beschikking stelt, treedt een selectiemechanisme in werking mocht het aantal deelnemende scholen/leerlingen het beschikbare subsidiebudget overstijgen. Ook al wordt een zo groot mogelijk bereik van de nieuwe subsidiemaatregel nagestreefd, de kans dat alle potentieel in aanmerking komende scholen ook effectief deelnemen, is zeer beperkt. Sommige scholen kiezen eigen initiatieven, los van de 'Oog voor Lekker' subsidieregeling. Scholen kiezen dus zelf of ze wensen deel te nemen of niet. Enkel mochten (quasi) alle potentiële scholen inschrijven zou het selectiemechanisme in werking treden.
6. Er is geen sprake van besparing. Voor schooljaar 2016-17 voorzagen de Vlaamse ministers Joke Schauvliege en Jo Vandeuren elk 220.000 euro voor 'Tutti Frutti'. Voor schooljaar 2017-18 voorzien beide ministers elk hetzelfde budget voor de nieuwe regeling 'Oog voor Lekkers'.
7. Zoals uit bovenstaande antwoorden naar voren komt, wordt rekening gehouden met de resultaten van de uitgevoerde evaluaties zoals gevraagd door de Europese Unie.

Er werd voor gezorgd dat een eigen bijdrage van ouders of school niet meer vereist is. Dit verlaagt de verschillen tussen kwetsbare en andere leerlingen. Het samenvoegen van beide programma's (schoolfruit en -melk) en een vernieuwde aanvraagprocedure maken de regeling minder complex en zorgen voor een verlaging van de administratieve lasten. Bovendien is de continuïteit gegarandeerd doordat scholen aangemoedigd worden om de 10 of 20 weken verder te zetten met eigen initiatieven (via fruit in de boekentas of eigen abonnement), waardoor ook het draagvlak bij ouders vergroot en de kans op gewoontevorming en lange termijneffecten ontstaat.